

CUM SĂ CITEȘTI O PERSOANĂ ÎN 3 MINUTE

Vol. 1

MORFOFIZIONOMIE PRACTICĂ

Corpul și fizionomia dezvăluie
trăsăturile temperamentului,
ale caracterului și ale personalității

Cuprins

Prefață	9
---------------	---

INTRODUCERE.

Arhitectura umană. Enunțuri de bază și principii inspiratoare

Introducere în morfofizionomie	13
Mintea modelează forma materiei	13
Temperament, caracter și personalitate	15
Principiul bipolarității	16

SECȚIUNEA 1.

Morfologia umană. Studiul și analiza temperamentului

Capitolul I. Școala doctorului Corman. Morfopsihologia	21
Legea dilatării și contractării	21
Legea tonicității și asteniei.....	30
Capitolul II. Sigaud și Școala de la Lyon	36
Cele patru biotipuri	36
Capitolul III. Școala lui Hipocrat, Aristotel și Galenus	42
Cei patru fantastici	42
Cele patru elemente.....	45
Cele patru rădăcini	47

Cele patru umori	48
Cele patru temperamente	52
Cele patru momente ale zilei, cele patru anotimpuri ale naturii și cele patru etape de vârstă ale vieții umane.....	56
Incipit	61
Capitolul IV. Morfofizionomia. Celor patru temperamente	62
Limbajul comun conservă o cunoaștere multimilenară	62
Tipul flegmatic	63
Tipul sangvinic.....	65
Tipul coleric	67
Tipul melancolic	69
Tabel comparativ cu cele patru temperamente.....	72
Tabel comparativ cu cele patru temperamente.....	77
Capitolul V. Studiul temperamentului	82
Pielea.....	82
Capitolul VI. Sănătatea și starea de bine în cele patru temperamente.....	89
Fiziologia clasică. Originea și metabolismul celor patru umori	89
Capitolul VII. Patologia clasică	99
Posibile dezechilibre, dezordini sau patologii umorale specifice celor patru temperamente.....	99
Capitolul VIII. Sfaturi practice bazate pe o tradiție milenară	103
Cum să păstrezi sănătatea și starea de bine în cele patru temperamente	103
Temperamentul sangvinic	110
Temperamentul flegmatic.....	113

Temperamentul coleric.....	116
Temperamentul melancolic.....	118

LIBRIS | We know
books

SECȚIUNEA II.

Tipurile planetare. Studiul și analiza temperamentului

Introducere în tipurile planetare.....	125
Aștri și divinități	125
Marte.....	129
Pământ.....	135
Mercur.....	141
Soare	148
Venus.....	153
Jupiter.....	159
Luna	164
Saturn	169
Tabel comparativ cu cele patru temperamente și tipurile planetare.....	175
Bibliografie	177
Sitografie	181

Mintea modelează forma materiei

Morfofizionomia studiază forma ființei umane în raport cu temperamentul acesteia, cu caracterul său și cu personalitatea sa. Își are rădăcinile în discipline de matrice antică și, după ani de studiu, cercetări, călătorii și experimente personale, se naște din combinația dintre cunoștințe milenare și moderne, din uniunea dintre o știință agonizantă precum *fizionomia* și elemente de cunoaștere antropologice, într-o abordare extrem de practică și la îndemâna tuturor.

Reprezentând o nouă frontieră a comunicării nonverbale, aceasta furnizează un instrument prețios, complementar deja difuzelor neuroștiințe care se concentrează pe legătura minte-corp și pe cea chiar și mai impresionantă dintre energia gândurilor și materie. Etimologia termenului *Morfofizionomie* dezvăluie procedeele specifice meseriei, respectiv caracteristici, scopuri și mijloace utilizate pentru a ajunge fix la esența persoanei prin studierea și analizarea figurii acesteia.

Morphé (μορφή) – FORMĂ

Physis (φύσις) – NATURĂ

Gnosis (γνώσις) – CUNOAȘTERE

Morfofizionomia își propune să cunoască natura umană prin studierea formei acesteia. Totul în natură este arhitectură, iar arhitectura este întotdeauna morfologie. Atunci când ne referim la divinitate, amintim de „Marele Arhitect”; în Cosmos, totul are o formă și toate formele vii sunt expresii ale unei idei.

Ființele umane respectă, de asemenea, această lege universală și e ca și cum ar exista o arhitectură umană acolo unde trăsăturile și liniile feței nu sunt „aruncate” la întâmplare, ci corespund unor modele funcționale. De altfel, este un lucru deja bine cunoscut speciei umane faptul că „design-ul” materiei este incredibil de inteligent în ce privește caracterul practic, căreia trebuie să i se recunoască meritul de a fi „furat” idei de la natură pentru a le adapta propriilor scopuri și pentru a-și îmbunătăți condițiile de viață: spre exemplu, pentru a putea recolta/aduna ceva, arhitectura cea mai funcțională este cea a vasului/recipientului, în timp ce, pentru a face ca un obiect să alunece, forma rotunjită este cea mai potrivită.

Forma materiei este legată în mod indisolubil de particularitățile sale în ce privește abilitățile și calitățile proprii. Omul, fiind o creație a naturii, prezintă caracteristici fizice și corporale, exprimate prin nenumărate figuri distincte, fiecare dintre acestea revelând din ce material e făcut „subiectul”, ca oricare alt element natural. Se poate vorbi despre oameni în termeni generici, exact cum se poate vorbi despre arbori, dar printre aceștia din urmă se poate deosebi, spre exemplu, un arțar de un brad sau de un stejar etc. Și ființele umane, ca și arborii, pot fi recunoscuți după caracteristicile lor.

Există o arhitectură a corpului și a chipului uman, iar forma corespunde unor funcții și capacități specifice, și este modelată de *forma-gând* a persoanei. La o analiză mai atentă, studiul morfologiei (din grecescul *morphé* “formă” și *lògos* “studiu”/”știință”) și al fizionomiei (din grecescul *physis* “natură” și *gnosis* “cunoaștere”) omului evidențiază o legătură la fel de indisolubilă între forma-gând (mintea) și forma-materie (corpul) ale acestuia.

Corpul modelează mintea

Faptul că exercițiul fizic determină o schimbare a caracterului și a personalității era deja cunoscut în antichitate grecilor și romanilor, care creau și fortificau personalități prin intermediul unor programe dure de pregătire fizică.

Mintea modelează corpul

Pentru a înțelege cum funcționează, imaginați-vă chiar acum că sunteți copleșiți de o stare de tristețe și demotivare, observând în același timp cu spirit critic ceea ce se întâmplă, felul în care corpul vostru și chipul vostru reacționează la un astfel de gând: spre exemplu, se poate nota cum privirea se îndreaptă în jos, umerii se lasă, chipul se alungește într-un fel de bot fără de sfârșit, sprâncenele coboară, gura descrie o curbă amară cu colțurile coborâte, corpul se îndoaie către el însuși și, în plus, se schimbă și respirația, care coboară la nivel abdominal. Imaginați-vă acum contrariul, că sunteți fericiți și motivați, observând efectul acestei stări pozitive pe chipul și corpul vostru: privirea în sus, umerii sunt dreupți, chipul deschis și receptiv, sprâncenele se ridică, gura zâmbește și colțurile urcă, corpul se îndreaptă și pare chiar mai înalt decât este de obicei, în timp ce respirația se face la nivelul plămânilor. Mimica se modifică radical.

Gândiți-vă acum la ce „aer”, dintre cele două, v-ar plăcea să aderați și imaginați-vă că mențineți această stare timp de săptămâni, luni sau chiar ani: expresia se fixează pe chip ca o mască, atitudinea mentală (forma-gând) o „sculptează” pe chipul și pe corpul vostru.

Gândul (mintea) a modelat forma (chipul/corpul).

Studiul corelației dintre modul de a gândi și chipul uman a arătat, fără niciun dubiu, existența unei corespondențe, respectiv faptul că această *forma mentis* lasă urme identice pe chipurile persoanelor, indiferent de rasa și proveniența acestora. De exemplu, s-a constatat că o persoană determinată și activă tinde să aibă o formă pătrată a feței, delimitată de linii drepte, în timp ce una indecisă și pasivă tinde să aibă o formă rotunjită. Dacă un simplu gând trecător creează un rid pe chipul unui om, același gând menținut în timp va ajunge să se imprime în carnea acestuia, ca un text tipărit pe o hârtie.

În acel punct, „cartea” se poate răsfoi și se poate citi povestea acelui om, biografia sa atât mentală, cât și biologică: acesta este romanul vieții sale.

Temperament, caracter și personalitate

Diferențe

Manualul de față își propune să fie un instrument complet pentru a delinea profiluri de temperament, caracter și personalitate, în scopul de a ne cunoaște mai bine pe noi înșine și pe ceilalți, cu consecințe practice în plan sentimental, afectiv și ocupațional.

Morfofizionomia duce la auto-conștientizare, este un îndrumar de toleranță, pentru că permite înțelegerea chiar și a celor mai ascunse persoane și poate îmbunătăți calitatea relațiilor interpersonale.

În primul volum sunt tratate competențele în raport cu studiul temperamentului și al caracterului individului; în cel de-al doilea, profilul de personalitate, prin intermediul analizei fizionomice avansate, mai exact studiul chipului uman și al receptorilor acestuia - ochii, urechile și așa mai departe, dar cu o diferență esențială de abordare față de trecut, atunci când se recurgea strict la definirea și evaluarea unor noțiuni. În cel de-al doilea volum, pe lângă înțelegerea semnificației trăsăturilor faciale în raport cu personalitatea, vom descoperi și motivul existenței acestei legături, motivul pentru care aceste caracteristici ajung să se manifeste, potrivit unei logici universale bine stabilite.

Care este diferența între temperament, caracter și personalitate?

Ca și cum ar fi vorba de un copac, temperamentul reprezintă tipul de sol unde sămânța încolțește și crește, caracterul indică tipologia - (castan, nuc, etc), iar personalitatea indică caracteristicile aceluiași castan, nuc etc. Fiecare copac e diferit de ceilalți, chiar și dacă aparțin aceluiași gen.

- *Temperamentul* reprezintă înclinația de bază a persoanei, „terenul” pe care aceasta vine pe lume.
- *Caracterul* identifică caracteristicile fizice și morale, tendințele generice de bază în raport cu potențiale capacități și calități, vicii și virtuți.
- *Personalitatea* deliniează ceea ce persoana a făcut din ea însăși, cum s-a modelat și individualizat în raport cu înclinațiile de bază, devenind unică prin experiențele, reflecțiile, asocierile, definițiile, amintirile și sentimentele sale.

Principiul bipolarității

Dualitatea ca Lege Universală

Principiul bipolarității guvernează Universul: în lumea pe care o cunoaștem există *tot* și opusul lui *tot*.

Dacă și voi, ca și mine, sunteți atrași de ideea de a dezvălui misterele inerente speciei umane și de a surprinde Universul la treabă, de o constantă căutare a unei legi simple care să pună în legătură Omul cu Cosmosul, atunci contează mai puțin de unde se începe, călătoria putând deveni una foarte lungă și aventuroasă, pe durata întregii vieți, permițându-ne să ajungem foarte departe, cu rezultatul posibil al descoperirii că toate învățămintele, fără excepție și de orice matrice (religioasă, filosofică, fizică, astronomică sau de alt fel) duc către același adevăr: *totul e unul*.

Principiul universal al unicității, valabil pentru toate lucrurile, stabilește că în *unul* este inclus *totul*. Unitatea de la începuturi s-a desfăcut, creând contrariile, dar uniunea contrariilor creează completitudinea întregului.

Pozitiv și negativ, masculin și feminin, lumină și întuneric, cer și pământ, apă și foc, Soare și Lună, zi și noapte, alb (care conține toate culorile împreună) și negru (care le absoarbe pe toate), materia și antimateria, plin și gol, deasupra și dedesubt, vertical și orizontal, cald și frig, *Yin și yang*, macrocosmos și microcosmos... și am putea continua așa la nesfârșit.

Unitatea se compune dintr-un dualism. Simplu.

Ar putea fi un bun impuls pentru reflecție faptul că, la origine, cuvântul *adevăr* însemna „cel de care trebuie să ne amintim, cel ce nu trebuie uitat”.

Termenul provine din grecescul *λανθάνω* care înseamnă „sunt ascuns” (în mitologia greacă, râul Lethe - Λήθη - despre care vorbește Platon în cartea a X-a din *Republica* - Πολιτεία, este râul uitării) plus litera *α* (Alfa) cu sens privativ. Așadar, *ἀλήθεια* este starea de neascundere, de neuitare. Am putea-o numi chiar dezvăluire, revelație.¹

Ce este necesar să ținem minte? Poate că primul adevăr și ultimul, adică să fim întotdeauna conștienți că lumea și noi înșine suntem într-o relație dihotomică.

Albert Einstein² spunea: “Totul e energie” și “Totul e nimic, iar materia este vid comprimat”. Energia este substanța din care este compus Universul, este principiul unității. Totul se naște din nimic și este expresia nimicului în manifestarea sa rarefiată sau comprimată. Acesta face obiectul unor studii de fizică cuantică, însăși explozia primordială - Big Bang - este o explozie creată din nimic. În nimic este totul.

Și specia umană este guvernată de legea dualității: am fi naivi dacă ne-am gândi că avem doi ochi, două urechi, două nări și așa mai departe din pură întâmplare. Putem observa, în schimb, că există în toate o relație causală, o cauză și un efect care îi corespunde.

Bipolaritatea devine principiu fundamental, referință majoră, ghid și punct de început al călătoriei noastre de explorare în interiorul și în exteriorul ființei umane și ne va însoți până la volumul al II-lea, unde se vor dobândi instrumentele necesare studiului și analizei personalității.

¹Sursă: prof. Woland (pseudonimul lui Massimo Bruschi) pentru *La città invisibile*, Luigi Bruschi, Verba Woland: veritas o ἀλήθεια? *L'Espresso*, 19.10.2004. <http://bruschi.blogautore.espresso.repubblica.it/2014/10/19/la-doppia-verita/>

²Genial om de știință german care, la începutul secolului 20, grație studiilor materiei la nivelul atomilor, a permis realizarea unor progrese imense în astrofizică, prin elaborarea de teorii cosmologice și evoluționiste care deliniează structura și expansiunea Universului.

ȘCOALA DOCTORULUI CORMAN. MORFOPSIHOLOGIA

Legea dilatării și contractării

Figuri cheie ale științei fizionomiei, regenerată și restructurată de *Morfofizionomie*, au fost doi medici francezi pasionați, ambii legați de un destin indisolubil pentru că, foarte probabil, fără acțiunile și realizările unuia dintre ei, lumea nu ar fi cunoscut potențialul aplicativ și practic al criteriului de clasificare în biotipuri, în diferite domenii, perfecționat de celălalt.

Claude Sigaud³ a fost un medic francez foarte devotat profesiei sale, care a trăit în nord-est-ul Franței în a doua parte a secolului al XIX-lea și începutul secolului XX - a murit în anul 1921. În timp ce își vizita bolnavii și reflecta la starea lor de sănătate, în clinica din Lyon, acesta nu știa faptul că, într-o zi, observațiile sale personale asupra pacienților vor deveni elementul esențial de la care se va naște o nouă știință - Morfopsihologia.

Abordarea sa fizionomică în tratarea bolilor, inedită și eficientă, a avut, într-adevăr, un impact deosebit asupra medicilor epocii, în special asupra Dr. Louis Corman, discipolul său, care a preluat acele simple, dar utile observații ale acestui perspicace medic lyonez, pentru a dezvolta și elabora o teorie care urma să aibă un ecou extrem de puternic în comunitatea medicală și științifică, anume teoria retractării și expansiunii (contractării și dilatării) corpului uman.

³Medic internist absolvent al facultății de medicină și farmacie din Lyon, născut la Charentay (Rhône) în 1862, este considerat „bunicul” Morfopsihologiei pentru că a fost primul care a descris legile biologice ale contractării și dilatării

Louis Corman⁴, medic psihiatru născut în 1901, la Roubaix și care a murit în 1995 la Nantes, a fost șeful serviciului de psihiatrie al spitalului Saint-Louis din Paris și creator al serviciului de psihiatrie infantilă la spitalul Saint-Jacques din Nantes, unde a lucrat mulți ani. Creator al Morfopsihologiei și elev al Dr. Claude Sigaud, a fondat în anul 1980, la Paris, Societatea Franceză de Morfopsihologie.⁵

În cartea sa *Manual de Morfopsihologie – Vol. I*, scrie:

“Dr. Sigaud a demonstrat faptul că, într-un mediu favorabil și care permite o adaptare ușoară, forma umană se expandează și se dilată, în timp ce, într-un context negativ, cu condiții dificile de adaptare, se retrage și se contractă. A insistat asupra faptului că acest tip de retracție nu este în niciun fel comparabil cu atrofia, care e un fenomen pasiv, întrucât este un fenomen activ, care merge de la o hipersensibilitate, folosită ca mijloc de apărare, până la un nivel ridicat de vitalitate”.

Este tocmai aceasta ideea fundamentală care a fost perfecționată de către Dr. Louis Corman, ulterior. Dilatarea și retracția sunt două mișcări opuse care împart umanitatea în două mari grupuri (tipuri) morfologice: tipul dilatat și tipul retractat.

Este util, înainte de toate, să aratăm la ce ne raportăm pentru a putea observa manifestarea dilatării sau retracției.

Pentru aceasta este necesar să stabilim mai întâi un standard de referință, mai exact o serie de caracteristici ale așa-numitului „om normal”, un *homo normalis* considerat drept reper pentru comparații și observații ulterioare. În cultura medicală clasică a Greciei Antice, după cum se va vedea în cele ce urmează, normalitatea și armonia erau sinonime, iar pentru ca un individ să se poată considera sănătos, normal și echilibrat, trebuia să fie o combinație armonioasă a celor patru tipuri temperamentale - *flegmatic, sangvinic, melancolic și coleric*. O situație mai rar întâlnită în realitate, după cum vom vedea, întrucât în general, la nivelul individului mediu se manifestă preponderent unul sau altul din cele patru temperamente.

⁴Medic primar psihiatru, în serviciu în cele două structuri spitalicești de la începutul anilor '30 până în 1968, este autorul a numeroase lucrări care constituie patrimoniul Morfopsihologiei, disciplină de el însuși elaborată.

⁵Pentru referințe: <http://www.morphopsychologie.org/>

Figura „omului normal”, unde prin „om” se înțeleg ambele sexe, se apropie, în sensul studiului fizionomic, de cea a unui atlet/ a unei atlete, spre exemplu, prototipul fotbalistului de altădată, respectiv al femeilor tinere și puternice care lucrau în orezăriile din prima jumătate a secolului trecut: un subiect de înălțime medie, unde partea frontală se arată puternică și impunătoare, iar cea posterioară - anonimă.

Omul ideal morfologic rezultă a fi cam prea robust și ferm față de canoanele estetice moderne, care propun, mai degrabă, figuri de efebi, grațioase și subțiri.

„Distribuția” corpului omului normal este:

– trunchi (circa 52%) - picioare (circa 48%).

Un om cu o astfel de siluetă ar fi considerat în zilele noastre un tip scund, ba chiar unul cu picioarele scurte. În vederea desfășurării studiului, este important să existe măsurători științifice, pentru a avea o idee despre proporțiile umane „standard” și pentru a defini cerințele specifice pentru „normalitate”.

– Centrul corpului se află la înălțimea osului sacru.

– Corpul este de 7 ori mai lung decât capul, iar brațele de 3 ori.

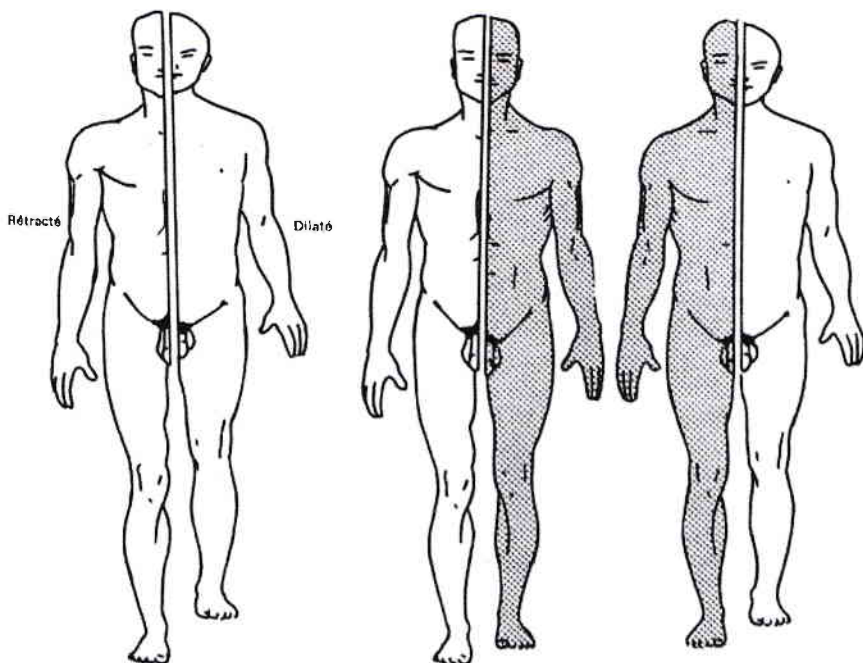
– Lățimea umerilor măsoară de 2 ori lungimea (înălțimea) capului.

– Talia frontală la înălțimea plexului solar măsoară circa 1/4 din lungimea (înălțimea) capului. Pentru a afla cu certitudine dacă un individ aparține tipului dilatat sau retractat se poate folosi un truc mai vechi de măsurare, devenit mai puțin practic în zilele noastre dacă nu se folosește într-un context precum cel al efectuării unui studiu, întrucât ar părea cel puțin neobișnuit să cereți cuiva să vă permită să îi luați măsurile. E suficient ca subiectul să se așeze pe un scaun, după care măsurați mai întâi distanța de la pardoseală până în creștetul capului, iar apoi măsurați înălțimea scaunului. Pentru a afla lungimea/înălțimea trunchiului scădeți înălțimea scaunului din distanța de la pardoseală la creștetul capului subiectului. Pentru a obține lungimea picioarelor scădeți înălțimea trunchiului din înălțimea subiectului.

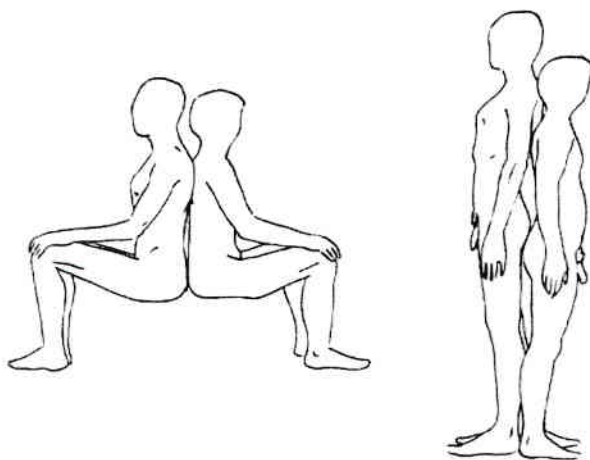
În linii mari, după cum se poate observa în ilustrațiile de mai jos⁶, subiectul cu trunchiul mai scurt decât picioarele este considerat longilin și de tip retractat.

⁶Imagini preluate din textul lui Claude Gérard Sarrazin, *Caractères et tempéraments*, Montréal, Les Éditions de l'Homme, 1974.

În cazul contrar, în care picioarele sunt mai scurte decât trunchiul, subiectul este considerat scund și de tip dilatat.

Figura 1. Subiect de tip retractat.

Figura 2. Subiect de tip retractat în stânga, de tip normal în părțile hașurate în gri și de tip dilatat în dreapta.